

Μελέτη Περιβάλλοντος

Α' Δημοτικού

Τόμος 3ος

Γ' Κ.Π.Σ. / ΕΠΕΑΕΚ ΙΙ / Ενέργεια
2.2.1 / Κατηγορία Πράξεων 2.2.1.α:
«Αναμόρφωση των προγραμμάτων
σπουδών και συγγραφή νέων
εκπαιδευτικών πακέτων»

ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ

Μιχάλης Αγ. Παπαδόπουλος

Ομότιμος Καθηγητής του Α.Π.Θ

Πρόεδρος του Παιδαγ. Ινστιτούτου

Πράξη με τίτλο: «Συγγραφή νέων
βιβλίων και παραγωγή υποστηρικτικού
εκπαιδευτικού υλικού με βάση το
ΔΕΠΠΣ και τα ΑΠΣ για το Δημοτικό
και το Νηπιαγωγείο»

Επιστημονικός Υπεύθυνος Έργου

Γεώργιος Τύπας

Μόνιμος Πρόεδρος του Παιδ. Ινστιτ.

Αναπληρωτ. Επιστημ. Υπεύθ. Έργου

Γεώργιος Οικονόμου

Μόνιμος Πρόεδρος του Παιδ. Ινστιτ.

Έργο συγχρηματοδοτούμενο 75% από
το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο και
25% από εθνικούς πόρους.

ΣΥΓΓΡΑΦΕΙΣ

**Αικατερίνη Πλακίτση, Λέκτορας του
Πανεπιστημίου Ιωαννίνων**

**Άλκηστις Κοντογιάννη, Επίκουρος
Καθηγήτρια του Πανεπιστημίου
Θεσσαλίας**

**Ειρήνη Σπυράτου, Εκπαιδευτικός
Βάια Μανώλη, Εκπαιδευτικός**

ΚΡΙΤΕΣ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΤΕΣ

**Ιωάννης Σαλβαράς, Αναπληρωτής
Καθηγητής του Πανεπιστημίου
Αθηνών**

**Ουρανία Κυριαζή,
Σχολική Σύμβουλος
Ζωή Βιτσάκη, Εκπαιδευτικός**

ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΗΣΗ

**Παναγιώτα Φούρκα - Ταταράκη,
Σκιτσογράφος - Εικονογράφος**

ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΗ ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ

Χριστίνα Σπυροπούλου, Φιλολόγος

ΥΠΕΥΘΥΝΗ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ
ΚΑΤΑ ΤΗ ΣΥΓΓΡΑΦΗ

Αλεξάνδρα Χ. Κουλουμπαρίση,
Σύμβουλος του Παιδ. Ινστιτούτου

ΥΠΕΥΘΥΝΗ ΤΟΥ ΥΠΟΕΡΓΟΥ
Ειρήνη Κανακουσάκη, Εκπαιδ/κός

ΕΞΩΦΥΛΛΟ

Μιχάλης Μακρουλάκης,
Εικαστικός Καλλιτέχνης

ΠΡΟΕΚΤΥΠΩΤΙΚΕΣ ΕΡΓΑΣΙΕΣ
ACCESS Γραφικές Τέχνες Α.Ε.

**Στη συγγραφή του πρώτου μέρους
έλαβαν μέρος και οι εκπαιδευτικοί:
Ευαγγελία Μπάλλα (κατά το 1/3) και
Ιωάννης Σταράκης (κατά το 1/5)**

ΠΡΟΣΑΡΜΟΓΗ ΤΟΥ ΒΙΒΛΙΟΥ ΓΙΑ
ΜΑΘΗΤΕΣ ΜΕ ΜΕΙΩΜΕΝΗ ΟΡΑΣΗ

Ομάδα Εργασίας
Αποφ. 16158/6-11-06 και
75142/Γ6/11-7-07 ΥΠΕΠΘ

**ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ,
ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΚΑΙ ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ**

**ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗΣ
ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ**

Αικατερίνη Πλακίτση
Άλκηστις Κοντογιάννη
Ειρήνη Σπυράτου Βάια Μανώλη

**ΑΝΑΔΟΧΟΣ ΣΥΓΓΡΑΦΗΣ:
ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΠΑΤΑΚΗ**

Μελέτη Περιβάλλοντος

Α' Δημοτικού

Τόμος 3ος

Πώς εργαζόμαστε:

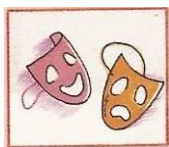
Λέμε τη γνώμη μας

Συζητάμε

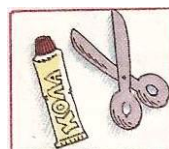
Ρωτάμε

Παίζουμε

Ζωγραφίζουμε

Κόβουμε και κολλάμε
Κατασκευάζουμε

Ερευνούμε έξω
από την τάξη

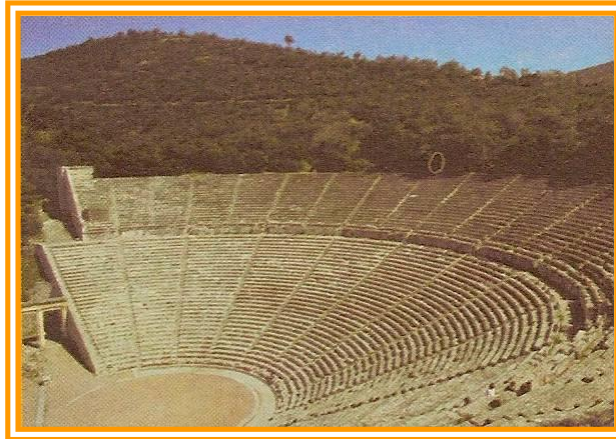

Εργαζόμαστε
στο τετράδιο εργασιών

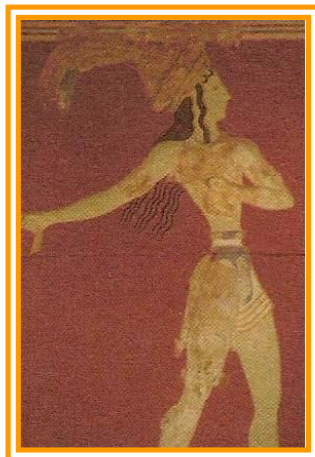
Τι είναι ο πολιτισμός;

1. Ο πολιτισμός του τόπου μας

2. Μια επίσκεψη στο μουσείο

3. Τι συμβαίνει στην περιοχή μας;

4. Κάθε τόπος τα έθιμά του και ο χρόνος τα δικά του...

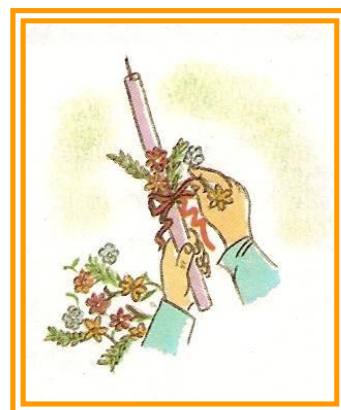
5. Το βιβλίο των παροιμιών

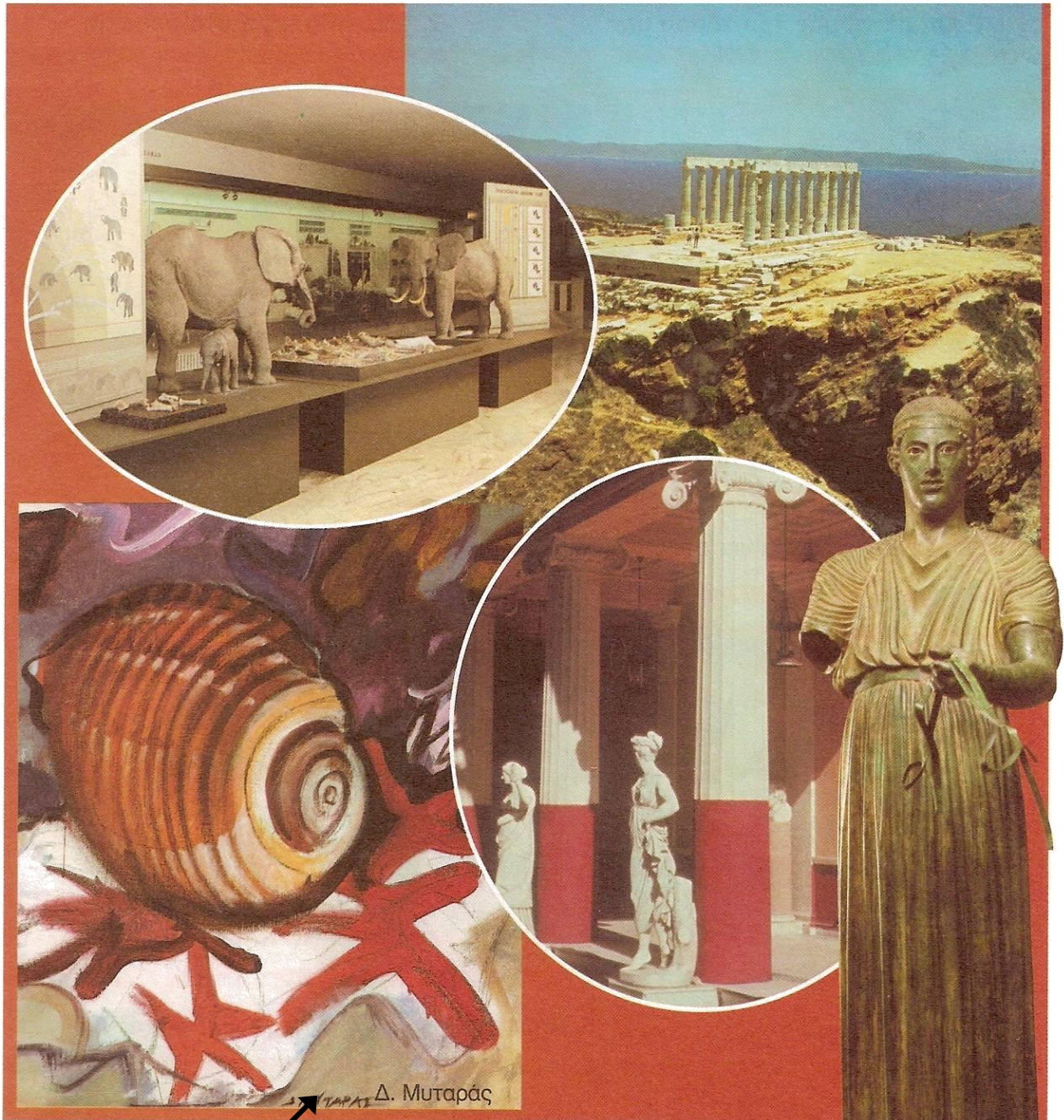
6. Απόκριες

7. Πάσχα

1. Ο πολιτισμός του τόπου μας

Δ. Μυταράς

Συζητάμε

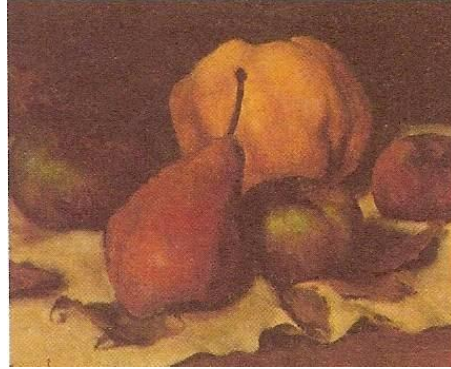
Υπάρχουν στην περιοχή σου
χώροι με αντικείμενα σαν κι
αυτούς που δείχνουν οι εικόνες
της προηγούμενης σελίδας;
Τι γνωρίζεις για αυτούς;
Τους έχεις επισκεφτεί;
Τι θυμάσαι από την επίσκεψή σου;

Τι μπορούμε
να δούμε
σε ένα μουσείο ή
σε μια πινακοθήκη;

Ενώνουμε κάθε επιγραφή με την εικόνα που ταιριάζει.

Αρχαιολογικό
Μουσείο

Πινακοθήκη

Μουσείο
Λαογραφίας

Μουσείο
Φυσικής Ιστορίας

Θεατρικό
Μουσείο

Συζητάμε

Συζητάμε για κάθε χώρο και για τα αντικείμενα που βρίσκονται σε αυτόν. Τι άλλο μπορούμε να συναντήσουμε στα μουσεία και στους άλλους χώρους;

Στον τόπο μας υπάρχουν πολλά και διαφορετικά μουσεία, Πινακοθήκες, αρχαιολογικοί χώροι και θέατρα. Εκεί μπορούμε να δούμε

.....

.....

.....

.....

.....

2. Μια επίσκεψη στο μουσείο

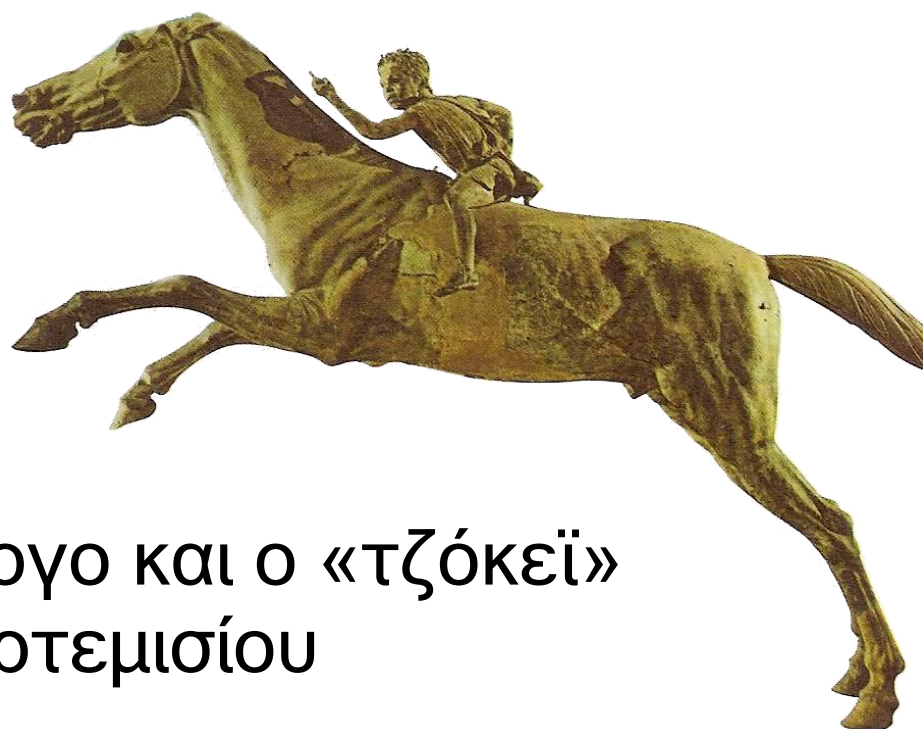
Παιδιά, υπάρχει
κάποιο μουσείο κοντά
στο σχολείο σας;

Άκουσα καλά;
Μουσείο! Στο σχολείο
κοντά; Ετοιμαζόμαστε
πρώτα καλά και...
φύγαμε, παιδιά!

Ψάχνουμε βιβλία και φυλλάδια
για το μουσείο που πρόκειται να
επισκεφτούμε.

Το άλογο και ο «τζόκεϊ»
του Αρτεμισίου

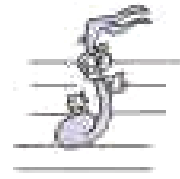

Συζητάμε

Πώς φανταζόμαστε το μουσείο;
Τι μπορούμε να κάνουμε εκεί;
Τι δεν μπορούμε να κάνουμε εκεί;
Φτιάχνουμε μια δική μας ιστορία:
Μια μέρα στο μουσείο

Μες στο μουσείο πήγα μια μέρα κι εγώ...

Λιλιπούπολη

Το μουσείο είναι ένας ευχάριστος
χώρος όπου μπορούμε να μάθου-
με κάτι καινούριο και να κάνουμε
όμορφα πράγματα.

1

3. Τι συμβαίνει στην περιοχή μας;

Πού θα πάμε σήμερα;

Το μεγαλύτερο τσίρκο

Έκθεση Παιδικής Ζωγραφικής

Θέατρο Σκιών

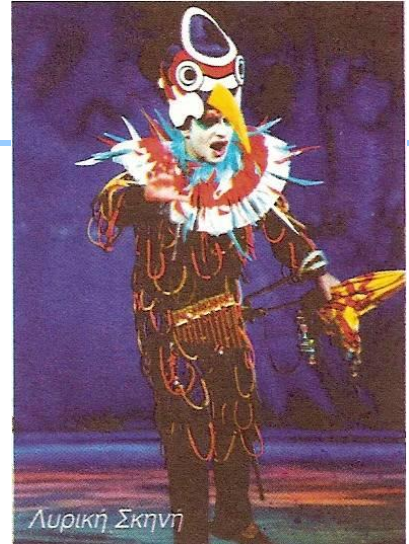
Έκθεση βιβλίου
«Νεραϊδομάγισσες»

Παιδική χορωδία
«Καλοφωνίξ»

Λέμε τη γνώμη μας

Διαλέγω την εκδήλωση που προτιμώ.
Δικαιολογώ την απάντησή μου.

Αν ήσουν η δήμαρχος ή ο δήμαρχος και ήθελες να ετοιμάσεις μια όμορφη εκδήλωση για τα παιδιά, ποια θα ήταν αυτή; Πώς θα την οργάνωνες με τους συνεργάτες σου;

Λυρική Σκηνή

Στον τόπο μας γίνονται διάφορες εκδηλώσεις με θέατρο, κινηματογράφο και μουσική.

4. Κάθε τόπος τα έθιμά του και ο χρόνος τα δικά του...

«Χαρούμενη χρυσή
Πρωτοχρονιά!»

«Όμορφη, τρελή αποκριά,
μασκαράδες, γλέντι
και χαρά!»

«Πάσχα, Πάσχα, Πασχαλιά
με τα κόκκινα τα αυγά»

«Απρίλης με τα λουλούδια
και Μάης με τα ρόδα»

«Θεριστή, καλέ μου μήνα
να 'σουν δυο φορές το χρόνο»

«Αμπέλι μου πλατύφυλλο
και καλοκλαδεμένο
δώσε σταφύλια κόκκινα
να μπω να σε τρυγήσω»

Συζητάμε

Θυμάσαι κάποιο έθιμο
που έζησες εσύ;
Διηγήσου το
στην ομάδα σου.

Ρωτάμε

Ρώτησε τον παππού και τη γιαγιά να σου διηγηθούν ένα έθιμο από την εποχή που εκείνοι ήταν μικρά παιδιά.

Παροιμίες και τραγούδια,
ροζ λουλούδια, μοβ λουλούδια.
Κλείδωνας, πρωτομαγιά,
τρύγος, θερισμός, αποκριά.
Παραμύθια και διηγήσεις,
έθιμα πολλά θα ζήσεις...

2

5. Το βιβλίο των παροιμιών

«Το τραγούδι με τον τρύγο
Το Δεκέμβρη παραμύθι»

Ζωγραφίζουμε

Γράφουμε και ζωγραφίζουμε
παροιμίες.

Συγκεντρώνουμε όλες
τις παροιμίες με τις ζωγραφιές και
φτιάχνουμε το βιβλίο παροιμιών.
Παίζουμε ή τραγουδάμε
μια παροιμία.

**Γράφω μια παροιμία
του τόπου μου.**

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

3

6. Απόκριες

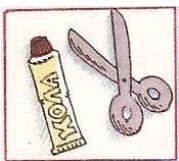

**Ο Φλεβάρης έχει βάλει
τη σφραγίδα Καρναβάλι.
Κι ύστερα φωνάζει: Εμπρός,
τώρα γλέντι και χορός.**

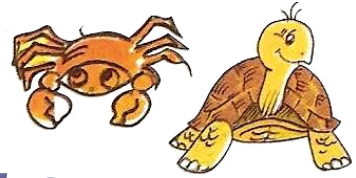
Συζητάμε

Ποια εποχή γιορτάζουμε
τις Απόκριες;
Πώς γιορτάζουμε τις Απόκριες
στον τόπο μας;
Ποια έθιμα έχουμε;

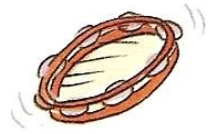

Κόβουμε/κολλάμε

Σχεδιάζουμε μάσκες και
φτιάχνουμε μουσικά όργανα
με απλά υλικά.
Μεταμφιεζόμαστε και τραγουδάμε.

«Παντρεύουνε τον κάβουρα
και του δίνουν τη χελώνα
ντράγκα ντρούγκα τα όργανα».

Συζητάμε

Πώς γιορτάζουν τις Απόκριες σε
διάφορα μέρη της Ελλάδας και
σε άλλα μέρη της γης;

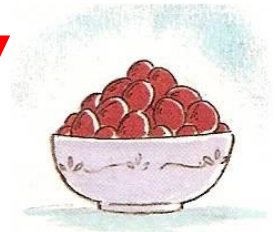
Μπούλες, Νάουσα

7. Πάσχα

**Πάσχα, Πάσχα, Πασχαλιά,
με κουλούρια, με κεριά,
και με κόκκινα αυγά.**

Λαϊκό

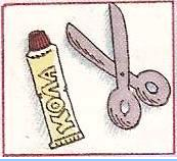

Συζητάμε

Ποια εποχή γιορτάζουμε
το Πάσχα;
Τι γιορτάζουμε το Πάσχα;
Ποιες ετοιμασίες κάνουμε
για τη γιορτή του Πάσχα;
Τι θυμάσαι από το Πάσχα
που πέρασε;

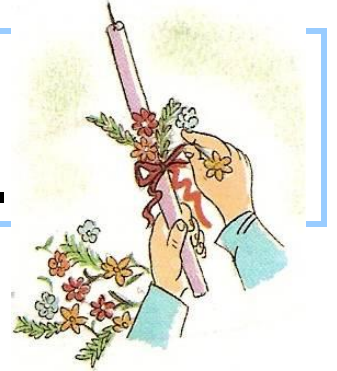

Τα έθιμα του Πάσχα

Κόβουμε/κολλάμε

Στολίζουμε τις λαμπάδες
με λουλούδια του αγρού...

Στην Πελοπόννησο, το Πάσχα,
έχουν ένα έθιμο, τα αερόστατα
της Λαμπρής.

Το βράδυ της Ανάστασης
κατασκευάζουν αερόστατα και
τα αφήνουν να ανεβούν ψηλά
στον ουρανό.

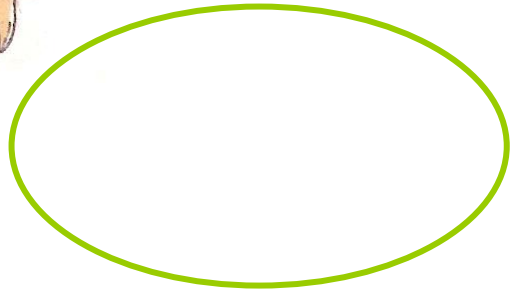
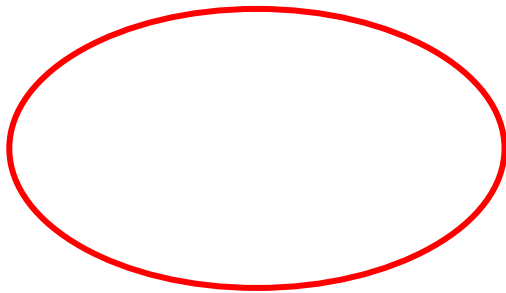
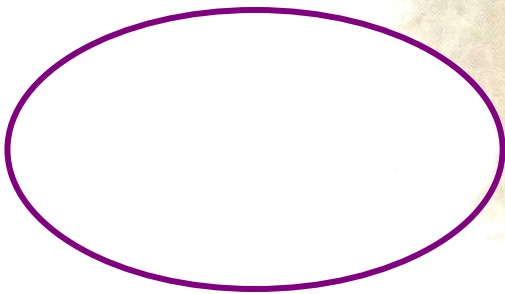
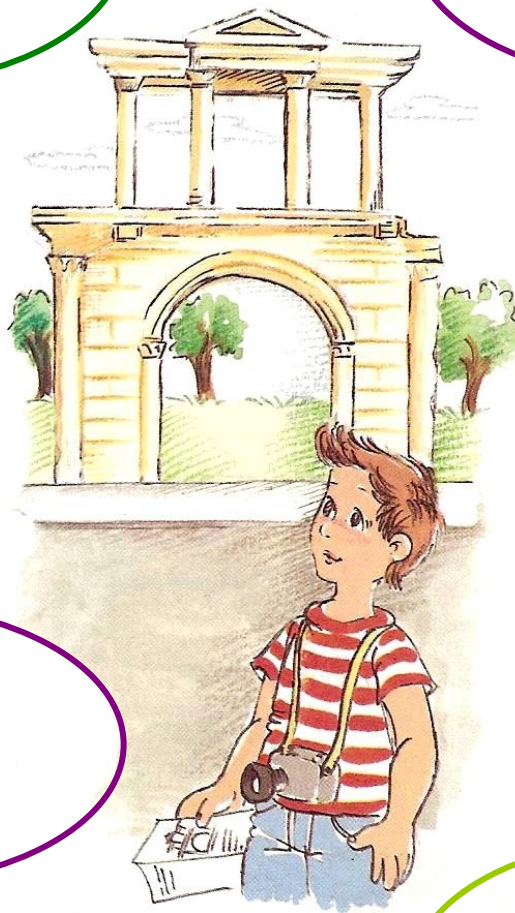
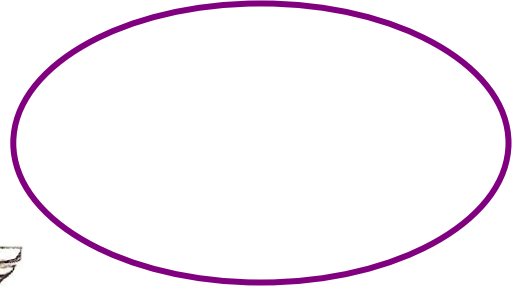
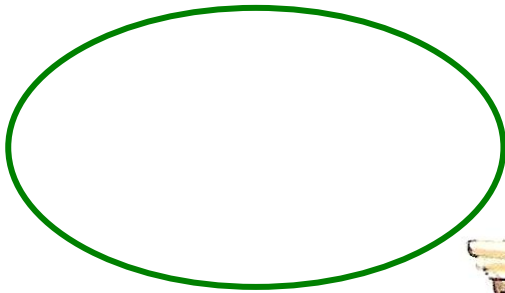
Ρωτάμε

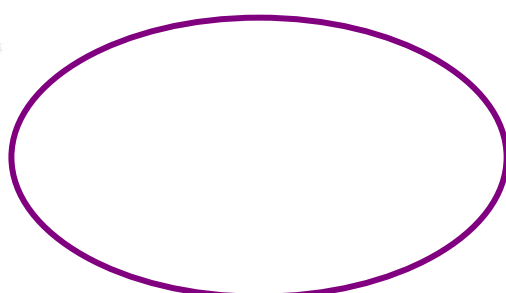
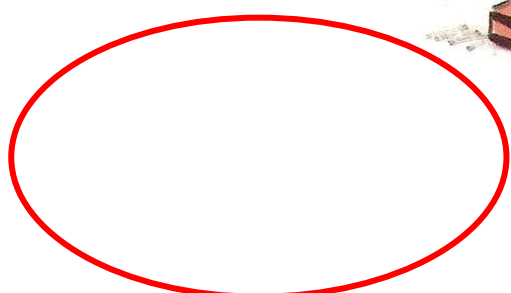
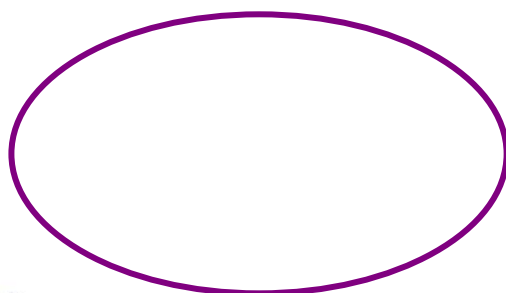
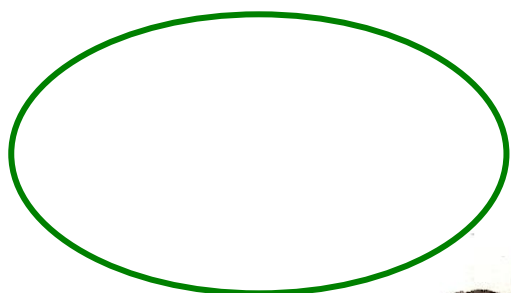
Ποια έθιμα γνωρίζεις για το Πάσχα;
Ρωτάμε τη γιαγιά και τον παππού ή τους μεγαλύτερους στην οικογένειά μας πώς συνήθιζαν να περνούν το Πάσχα όταν ήταν παιδιά.

Τι είναι ο πολιτισμός;

Συζητάμε και ζωγραφίζουμε

Να ζωγραφίσεις και να γράψεις
λίγα λόγια για ένα μουσείο ή
για ένα μνημείο του τόπου σου.

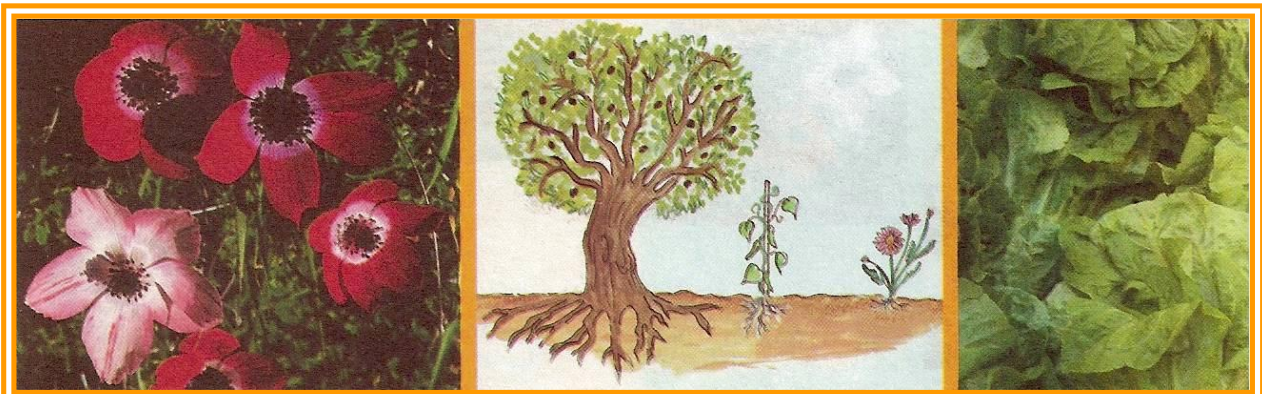
Γνωρίζω τα φυτά του τόπου μου

1. Ποια φυτά ζουν στον τόπο μου;

2. Ποια είναι τα μέρη των φυτών;

3. Οι εποχές και τα φυτά

1. Ποια φυτά ζουν στον τόπο μου;

Ποια φυτά αναγνωρίζεις
στις εικόνες;

γεράνια

έλατα

παπαρούνες

κυκλάμινα

ανεμώνες

νούφαρο

στάχια

καλαμιές

Να ενώσεις
στην προηγούμενη σελίδα
με μια γραμμή κάθε φυτό
με την καρτέλα που γράφει
το όνομά του.

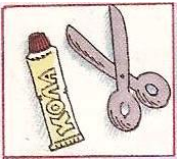

Συζητάμε

Πού συναντάμε
ένα φυτό;
Ποια φυτά ζουν
στη δική σου περιοχή;

Ονόματα που... «μυρίζουν»:
Μυρσίνη, Μαργαρίτα, Βάγια,
Βιολέτα...
Γνωρίζεις άλλα τέτοια ονόματα;

Κόβουμε/κολλάμε

Κόβουμε τις εικόνες με τα φυτά από τη σελίδα 155 του βιβλίου μας και σχηματίζουμε ομάδες. Πού συναντάμε το κάθε φυτό;

στο λιβάδι			
στον κήπο			
στο δάσος			
στο νερό			

Λέμε τη γνώμη μας

Ποιες άλλες ομάδες μπορούμε να σχηματίσουμε;

Στον τόπο μου ζουν πολλά και διαφορετικά φυτά. Μερικά από αυτά είναι

.....

.....

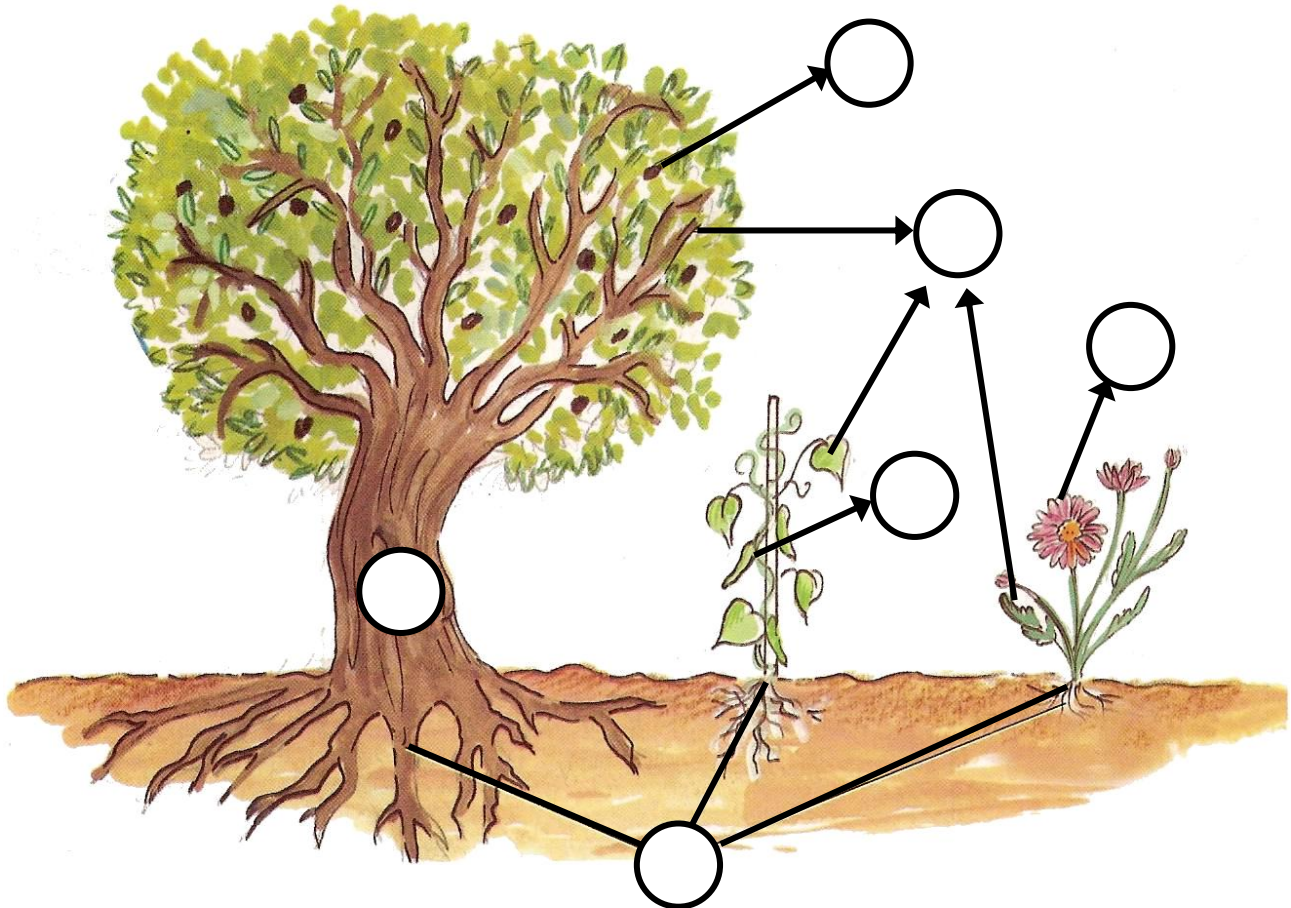
.....

.....

1 - 2

2. Ποια είναι τα μέρη των φυτών;

Να βάλεις σε κάθε κύκλο τον αριθμό που ταιριάζει.

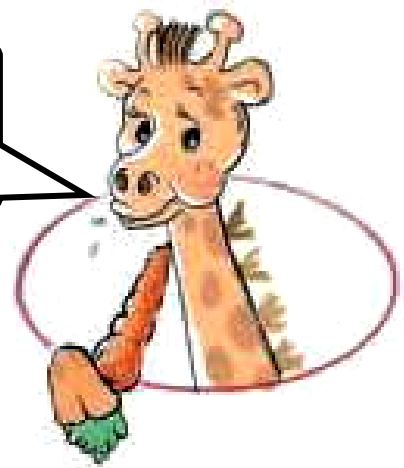
1 ρίζα — 2 φύλλα — 3 κορμός —
4 βλαστός — 5 άνθη — 6 καρπός

Συζητάμε

Ποια είναι τα μέρη των φυτών;
Σε τι μοιάζουν;
Σε τι διαφέρουν;

Και τώρα, εγώ τι τρώω; Καρπό ή ρίζα;

Κάνουμε στην τάξη μια συλλογή από φύλλα...

Συζητάμε για το χρώμα των φύλλων.

Τοποθετούμε σε .

Αρχίζουμε από το φύλλο με το πιο ανοιχτό πράσινο...

Τι σχήμα έχει κάθε φύλλο;

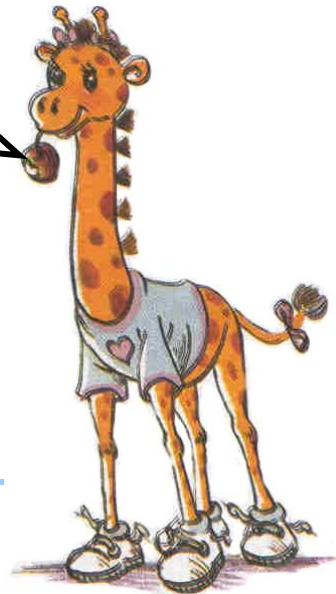

Πώς είναι το κάθε φύλλο από τη μία πλευρά και πώς από την άλλη;

Πώς μυρίζει το κάθε φύλλο;

Τι άλλες συλλογές
μπορείτε να κάνετε;

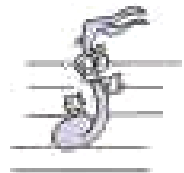
Παίζουμε

Κινούμαστε όπως
ένα φύλλο σε δυνατό
άνεμο ή στο απαλό αεράκι.

**Χρυσοπράσινο
φύλλο...**

Οδ. Ελύτης

Όλα τα φυτά έχουν ρίζα,
βλαστό, φύλλα και άνθη.
Πολλά φυτά έχουν και καρπό.

3

3. ΟΙ ΕΠΟΧΕΣ ΚΑΙ ΤΑ ΦΥΤΑ

Ποιες ανάγκες
έχει κάθε φυτό;

Συζητάμε

Πώς φροντίζουμε
τα φυτά;

Πώς καλύπτουν
τις ανάγκες τους
τα φυτά στα λιβάδια
και στα δάση;

«Η Περπερούνα»

Το έθιμο της Περπερούνας
υπάρχει σε πολλά μέρη
της Ελλάδας. Τα παιδιά διαλέγουν
ένα κορίτσι και το στολίζουν με
πρασινάδες και λουλούδια. Όλα
μαζί γυρίζουν από σπίτι σε σπίτι
και τραγουδούν, παρακαλώντας
τη βροχή να έρθει:

Περπερούνα περπατεί,
το Θεό παρακαλεί,
για να βρέξει μια βροχή,
μια βροχή μια σιγανή,
να γεννούν τα στάρια μας
και τα καλαμπόκια μας...

Συζητάμε

Τι αλλάζει στα φυτά
κάθε εποχή;

Παρατηρούμε
τις αλλαγές των φυτών
και μιλάμε για αυτές.

Ποια φυτά
υπάρχουν γύρω σου
αυτή την εποχή;

Κάθε φυτό είναι προσαρμοσμένο
στον τόπο που ζει. Άλλα φυτά
ρίχνουν τα φύλλα τους, άλλα
ανθίζουν και άλλα βγάζουν
καρπούς.

4

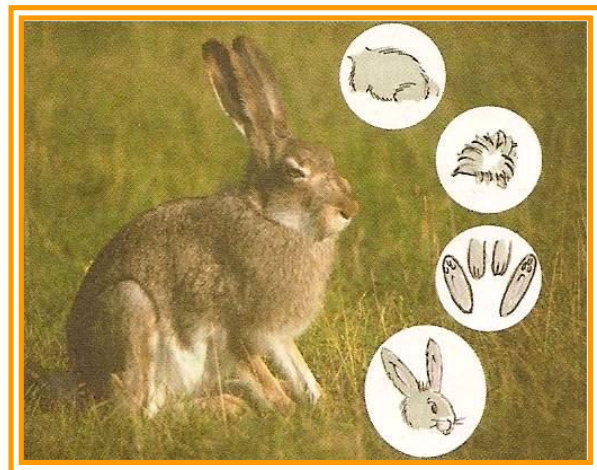
Τα ζώα του τόπου μου

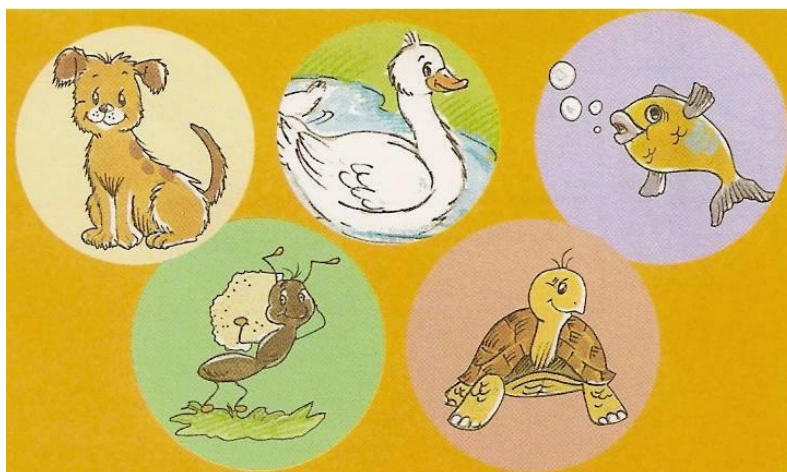
1. Ποια ζώα ζουν στον τόπο μου;

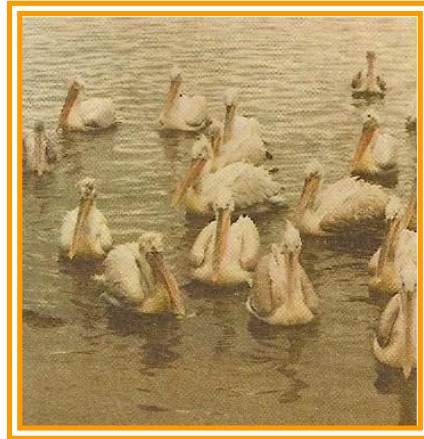
2. Ποια είναι τα μέρη ενός ζώου;

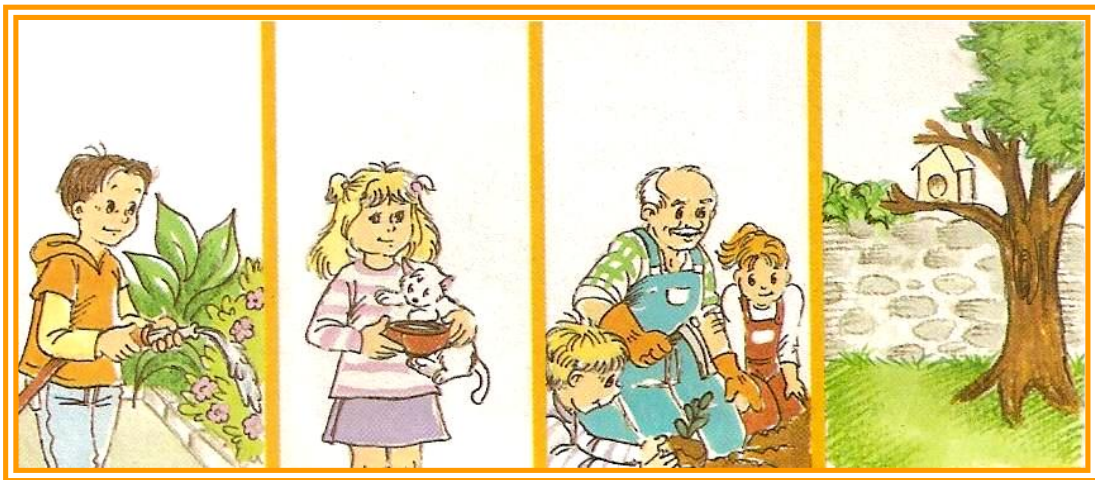
3. Οι οικογένειες των ζώων

4. Τα ζώα και το περιβάλλον

5. Πώς φροντίζουμε τα φυτά και τα ζώα;

1. Ποια ζώα ζουν στον τόπο μου;

Μες στο πάρκο αν περπατήσεις,
ζώα πολλά θα συναντήσεις:
γάτες, σκύλους, περιστέρια,
μέλισσες και πεταλούδες,
χελωνίτσες, πασχαλίτσες
με μαυροκόκκινες βουλίτσες...

Και στο λιβάδι, παιδιά,
ποια ζώα θα συναντήσουμε;

Εμάς, τα ψάρια
πού θα μας
συναντήσεις;

Εμείς
πού ζούμε;

Συζητάμε

Ποια ζώα ζουν
στην περιοχή σου;
Ποια άλλα ζώα
γνωρίζουμε;

Στον τόπο μου ζουν πολλά
και διαφορετικά ζώα. Μερικά
από αυτά είναι

.....
.....

1 - 2

2. Ποια είναι τα μέρη ενός ζώου;

Κόκκινο το της
η της φουντωτή
το της μικρό
η μακριά
τα της μυτερά
τα τέσσερα της κοντά.

Συζητάμε

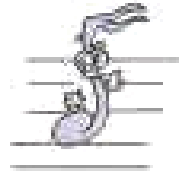
Ποια είναι τα μέρη του ζώου που βλέπουμε στη διπλανή εικόνα;

Όνομα ζώου:	
Μέρη ζώου	Περιγραφή
	
	
	

Παίζουμε

«Το καρναβάλι των ζώων»

Κάθε παιδί κινείται όπως το αγαπημένο του ζώο. Η μουσική αρχίζει. Όλοι μαζί παίζουμε το καρναβάλι των ζώων.

Το σώμα των ζώων αποτελείται από διαφορετικά μέρη. Αυτά είναι

.....

.....

.....

.....

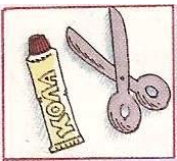

3 - 4 - 5 - 6

3. ΟΙ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΕΣ ΤΩΝ ΖΩΩΝ

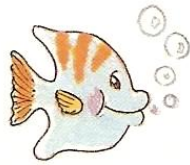

Φτιάχνουμε ομάδες και
σχηματίζουμε οικογένειες ζώων.

Κόβουμε/κολλάμε

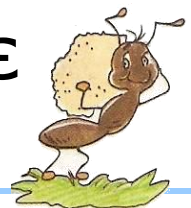
Από τη σελίδα 95 του βιβλίου μας
κόβουμε τις εικόνες με τα ζώα.
Κάνουμε ομάδες με ζώα.
Κολλάμε τις εικόνες στον πίνακα
της επόμενης σελίδας.

Λέμε τη γνώμη μας

Πώς σκεφτήκαμε για να κάνουμε τις ομάδες;
Ποιες άλλες ομάδες μπορούμε να σχηματίσουμε;

Συζητάμε

Χωριζόμαστε σε 5 ομάδες.
Κάθε ομάδα διαλέγει ένα ζώο από
τον πίνακα της διπλανής σελίδας
και συζητάει για αυτό.

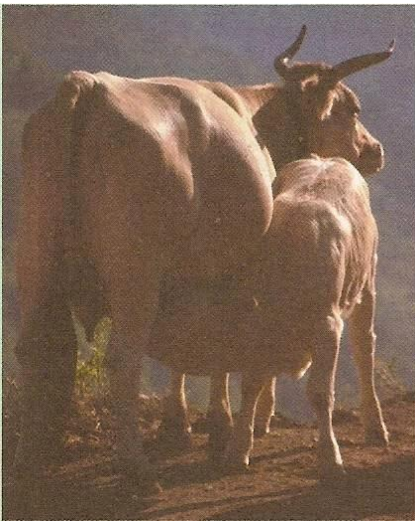
Όνομα
Χαρακτηριστικά
Πού ζει;
Πώς κινείται;
Τι γεννάει;

Συζητάμε

Σε τι μοιάζουν και σε τι διαφέρουν τα ζώα;
Βρίσκουμε κι άλλα ζώα που ανήκουν στις ίδιες οικογένειες.
Συζητάμε με ποιον τρόπο σκεφτόμαστε και βρίσκουμε σε ποια οικογένεια ανήκει κάθε ζώο.

Εγώ, σε ποια
οικογένεια ανήκω;

Τα ζώα μπορούμε να τα
χωρίσουμε σε διαφορετικές
οικογένειες ανάλογα με τα
χαρακτηριστικά τους. Οι
οικογένειες αυτές είναι
τα θηλαστικά, τα πουλιά, τα
ερπετά, τα ψάρια, και τα έντομα.

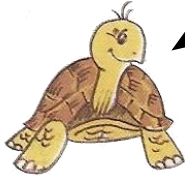
7 - 8

4. Τα ζώα και το περιβάλλον

Συζητάμε

Παρατηρούμε τις εικόνες.
Πώς τα ζώα βρίσκουν την τροφή τους; Πώς προφυλάσσονται από τους εχθρούς τους; Πώς είναι προσαρμοσμένα στο περιβάλλον που ζουν;

Εγώ έχω
το καβούκι μου.

Εγώ, όταν κάνει κρύο
εδώ, πηγαίνω σε κάποια
άλλη χώρα που κάνει
ζέστη.

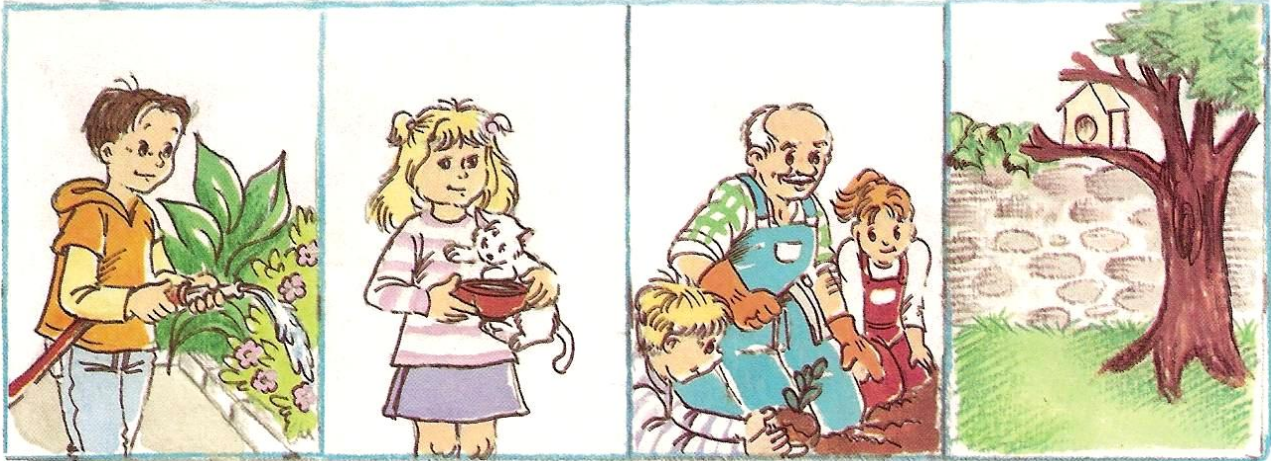

Τα ζώα είναι
προσαρμοσμένα
στο περιβάλλον
που ζουν και προστατεύονται από
τους εχθρούς τους με διάφορους
τρόπους.

Να ήξερα, περδικούλα μου,
το βράδυ πού κοιμάσαι;
Βρέχει ο Θεός, δε βρέχεσαι;
Χιονίζει, δεν παγώνεις;
Κρεβάτι έχω τα έλατα
και μόσκο το χορτάρι.
Έχω την πούλια συντροφιά,
τ' αστρί και το φεγγάρι.
Δημοτικό τραγούδι

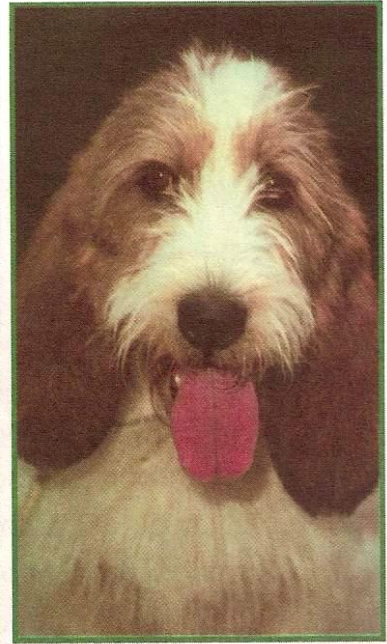
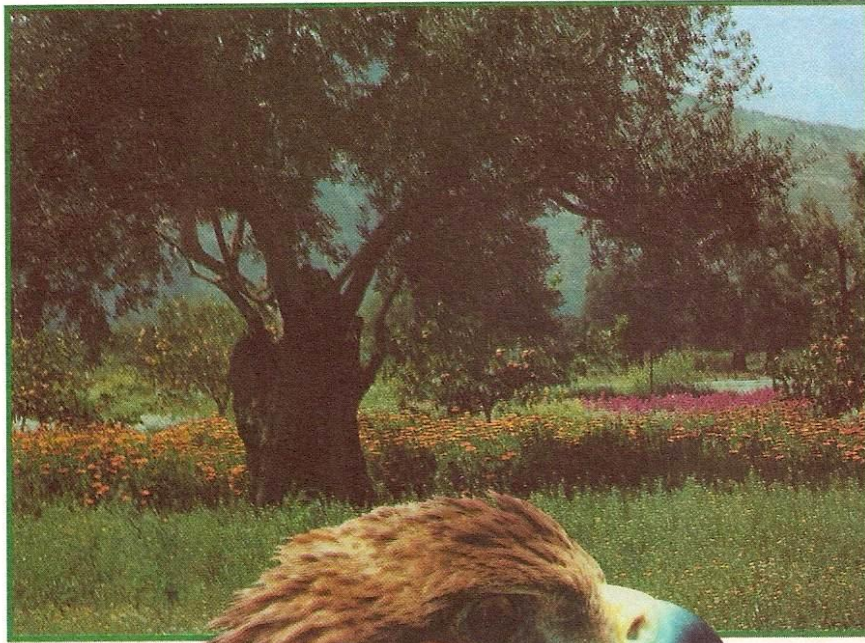

5. Πώς φροντίζουμε τα φυτά και τα ζώα;

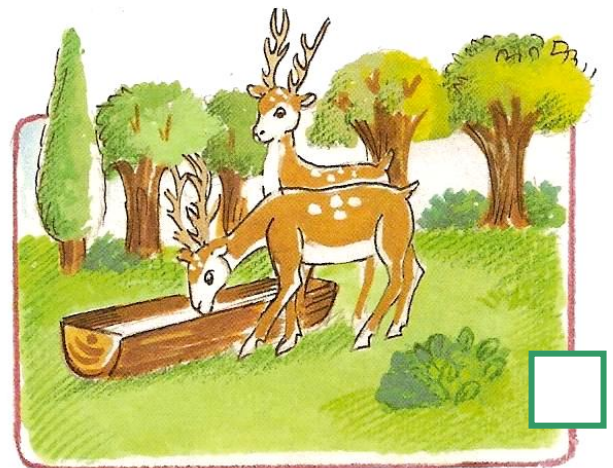

Συζητάμε

Ποιες ανάγκες έχουν τα φυτά;
Ποιες ανάγκες έχουν τα ζώα;
Έχουν όλα τα φυτά και τα ζώα
τις ίδιες ανάγκες;
Πώς μπορούμε να φροντίσουμε
τα φυτά και τα ζώα;

Σημειώνω με ένα X τις εικόνες που δείχνουν φροντίδα. Δικαιολογούμε την απάντησή μας.

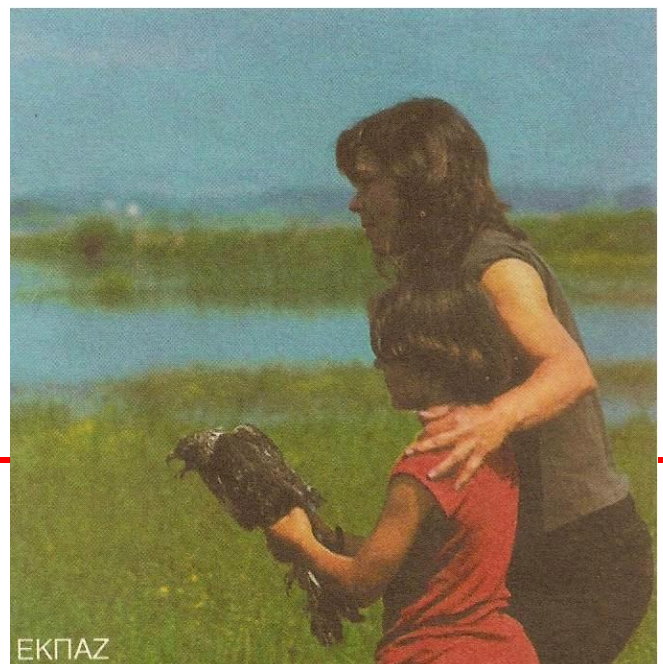

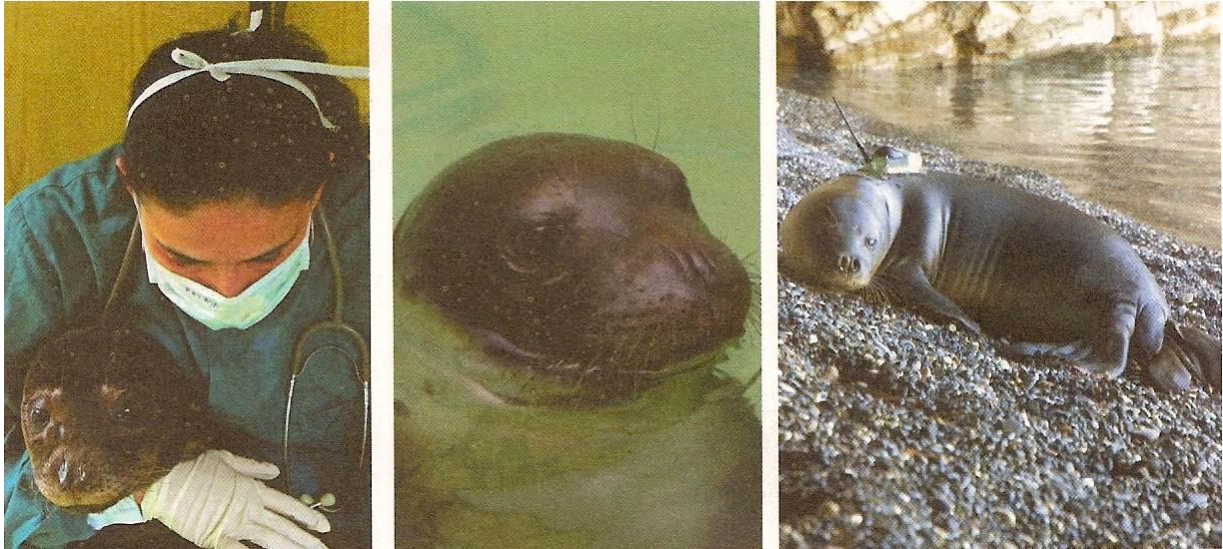
Συζητάμε

Πώς αλλιώς μπορούμε
να φροντίσουμε;
τα φυτά και τα ζώα;

**Στο Ελληνικό Κέντρο
Περίθαλψης Άγριων Ζώων** οι
άνθρωποι εργάζονται εθελοντικά:
Φροντίζουν τα τραυματισμένα ζώα
κι έπειτα
τα αφήνουν να
ζήσουν ελεύθερα
στο φυσικό τους
περιβάλλον.

Η ιστορία του Δημήτρη

Ο Δημήτρης ήταν μόλις τριών εβδομάδων όταν βρέθηκε στην Κάρπαθο.

Φιλοξενήθηκε για πέντε μήνες στο κέντρο περίθαλψης στην Αλόνησο.

Εκεί οι άνθρωποι του έδωσαν τις κατάλληλες φροντίδες.

Τώρα ο Δημήτρης κολυμπάει και πάλι ελεύθερος και υγιής στην ανοιχτή θάλασσα.

Συζητάμε

Κάνουμε ομάδες και συνεχίζουμε την ιστορία του Δημήτρη. Τι θα είχε συμβεί στη μικρή φώκια, αν οι άνθρωποι δεν τη φρόντιζαν με το σωστό τρόπο;

Ερευνούμε έξω από την τάξη. Υπάρχουν στην περιοχή μας ζώα ή φυτά που κινδυνεύουν; Γιατί; Τι μπορούμε να κάνουμε για αυτά;

Τα ζώα, όπως και τα φυτά,
χρειάζονται τη φροντίδα,
την προσοχή και την προστασία
μας. Φροντίζουμε τα ζώα και
τα φυτά, όταν

.....

.....

.....

.....

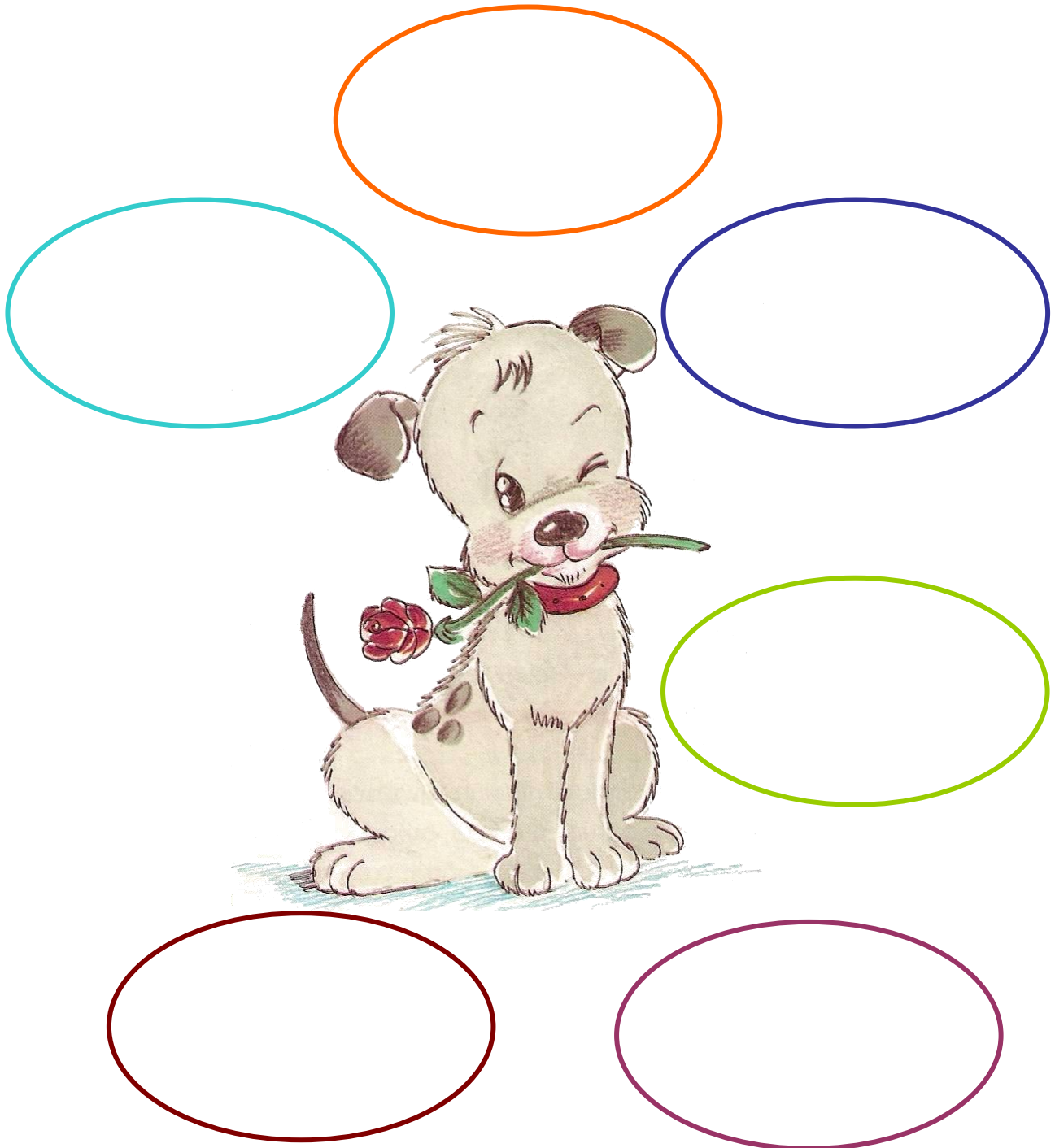

9 – 10

Τα ζώα του τόπου μου

Συζητάμε και ζωγραφίζουμε
ζώα και φυτά του τόπου μας

Χελώνα
καρέτα-καρέτα

Τουλίπα

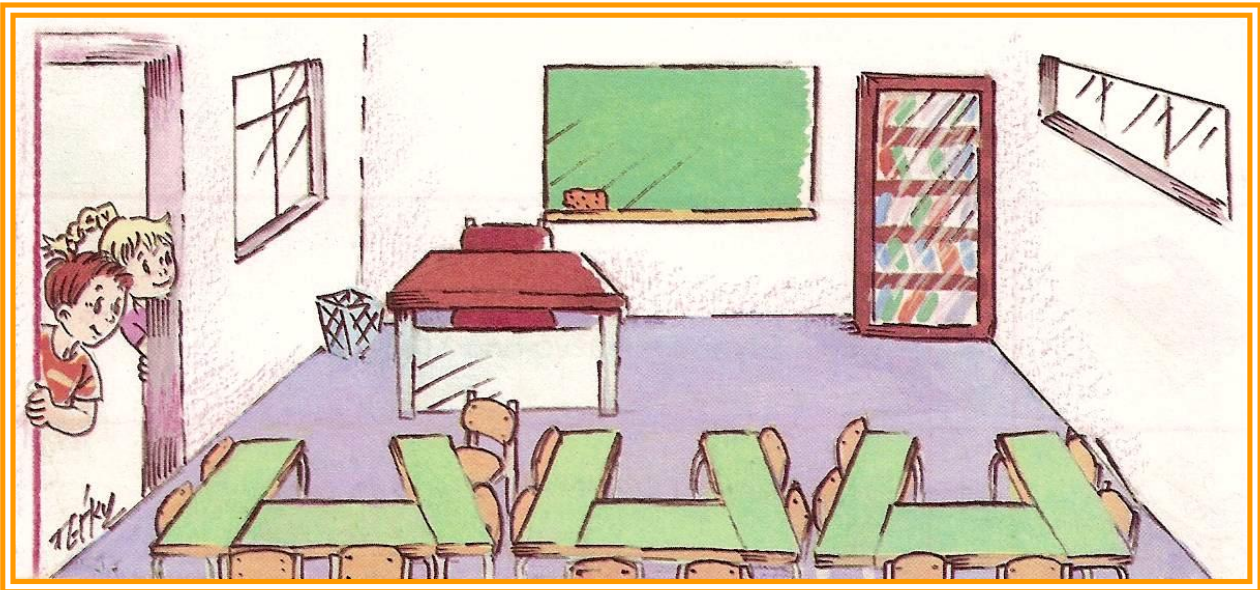
Δελφίνι

Μπορούμε να κολλήσουμε και
εικόνες με ζώα και φυτά
του τόπου μας που κινδυνεύουν.

Αντικείμενα από το περιβάλλον μου

**1. Από τι είναι φτιαγμένα
τα αντικείμενα στην τάξη μου;**

**2. Πόσα είδη υλικών υπάρχουν
γύρω μου;**

1. Από τι είναι φτιαγμένα τα αντικείμενα στην τάξη μου;

Αδειάζουμε όλα τα αντικείμενα

της πάνω στο

Συμπληρώνουμε τον πίνακα:

	✓	 Είναι φτιαγμένο από χαρτί
		 Είναι φτιαγμένο από
		 Είναι φτιαγμένο από

Είναι φτιαγμένο από

.....

.....

.....

ΝΕΡΟ

Είναι φτιαγμένο από

.....

.....

Έχει μέσα

Συζητάμε

Από τι είναι φτιαγμένες

οι

μας;

Συζητάμε

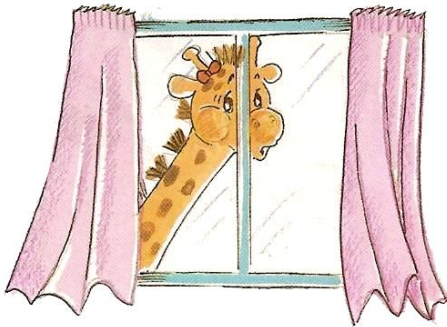
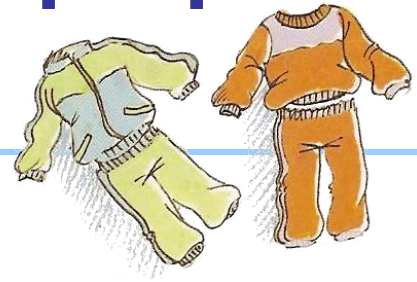
Ποια αντικείμενα από **ξύλο**

βρίσκω στην τάξη μου;

Ποια αντικείμενα από **μέταλλο**

βρίσκω στην τάξη μου;

Ποια αντικείμενα από **ύφασμα** βρίσκω στην τάξη μου;

Τα τζάμια από τι είναι φτιαγμένα;

Στην τάξη μας υπάρχουν πολλά αντικείμενα. Άλλα είναι φτιαγμένα από χαρτί, άλλα από ξύλο, άλλα από γυαλί, άλλα από μέταλλο και άλλα από πλαστικό. Παντού γύρω μας υπάρχουν παρόμοια υλικά.

Ρωτάμε

Ρωτάμε τον παππού ποια αντικείμενα είχε η δική του τάξη όταν πήγαινε στην Πρώτη Δημοτικού. Από τι υλικά ήταν φτιαγμένα;

Δεν τον βλέπουμε και όμως υπάρχει. Τι είναι;

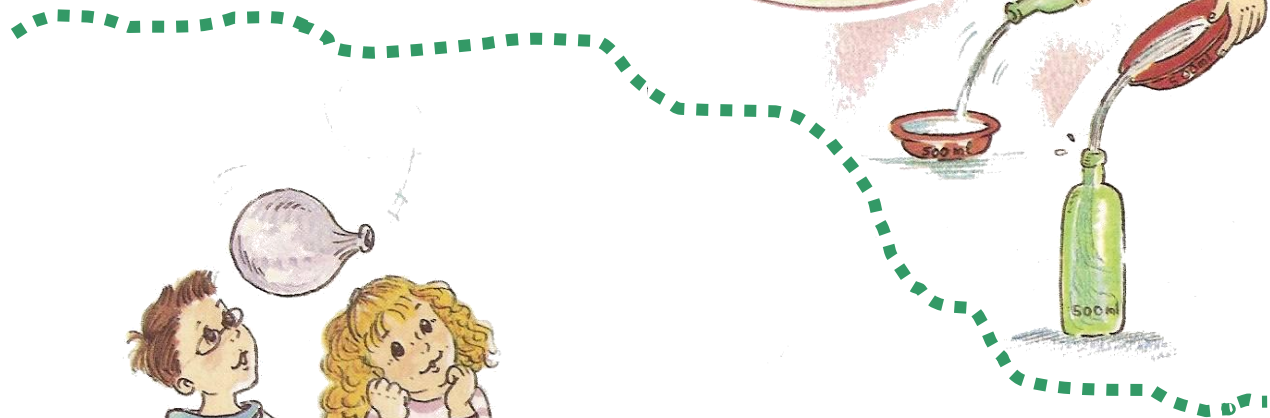
2. Πόσα είδη υλικών Υπάρχουν γύρω μου;

Το έχει πάντα το ίδιο σχήμα;
Πιάνει πάντα τον ίδιο χώρο;

Το παίρνει πάντα το ίδιο σχήμα;
Πιάνει πάντα
τον ίδιο χώρο;

Ο έχει σχήμα;

Πιάνει πάντα τον ίδιο χώρο;

Τα υλικά γύρω μας μπορεί να είναι στερεά, υγρά, αέρια.

1 - 2

Αντικείμενα από το περιβάλλον μου

Συζητάμε και ζωγραφίζουμε

Στερεά
μπισκότα

Υγρά
πορτοκαλάδες

Αέρια

μπαλόνια
με αέριο

Τη γιορτή για να γιορτάσεις
παιχνίδια θα αγοράσεις
και καλούδια θα ετοιμάσεις.

Τι χρειαζόμαστε για να
κάνουμε μια γιορτή
στο σχολείο;
Τι θα αγοράσουμε;
Τι θα φτιάξουμε;

Η ηλεκτρική ενέργεια στη ζωή μας

1. Η ηλεκτρική ενέργεια στη ζωή μας

2. Κάνουμε οικονομία στην ηλεκτρική ενέργεια

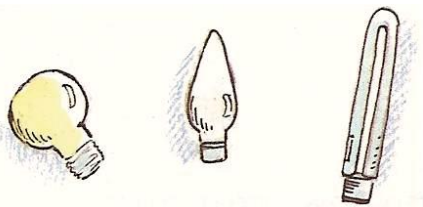

ΓΙΑ ΝΑ ΕΧΟΥΜΕ ΟΛΟΙ
ΗΛΕΚΤΡΙΚΗ ΕΝΕΡΓΕΙΑ
ΓΙΑ ΠΟΛΛΑ ΧΡΟΝΙΑ
ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΚΑΝΟΥΜΕ
ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ.

1. Η ηλεκτρική ενέργεια στη ζωή μας

Παιδιά, ένας εφευρέτης, ο Θωμάς Έντισον, έφτιαξε την πρώτη λάμπα. Από τότε μέχρι σήμερα έχουν κατασκευαστεί πολλές και διαφορετικές λάμπες.

Ζωγραφίζω τη δικιά μου λάμπα.

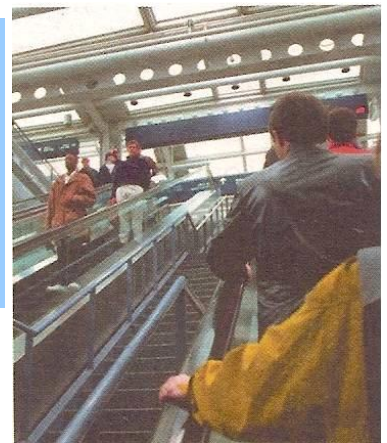
Συζητάμε

Πώς είναι οι λάμπες που φωτίζουν το δρόμο, το σχολείο, το θέατρο, το πλοίο;

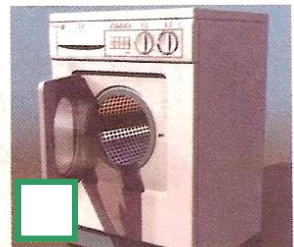
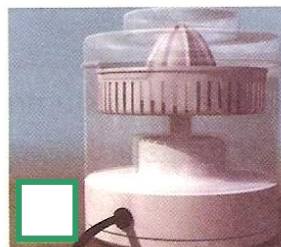
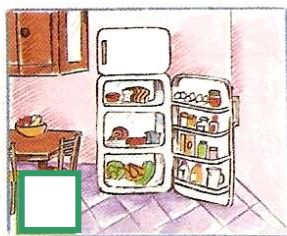

Λέμε τη γνώμη μας

Πώς διάβαζαν τα παιδιά όταν δεν υπήρχαν ηλεκτρικές λάμπες;

Ποιες ηλεκτρικές συσκευές έχει η κουζίνα του σπιτιού μας; (Βάλε X στα κουτάκια)

Ποιες άλλες ηλεκτρικές συσκευές έχουμε στο σπίτι μας;

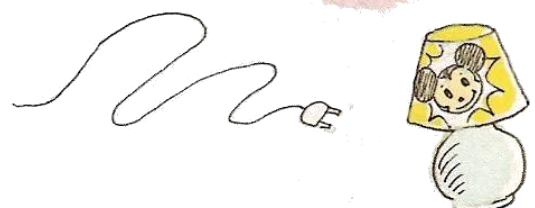
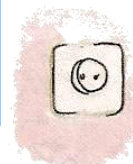
Συζητάμε

Υπήρχαν ηλεκτρικές συσκευές στην κουζίνα της προγιαγιάς μας; Πώς άλλαξε η ζωή των ανθρώπων με την ηλεκτρική ενέργεια;

Λέμε τη γνώμη μας

Τι νομίζουμε ότι χρειάζεται για να ανάψει μια λάμπα; Ενώνουμε με γραμμές.

Ρωτάμε

Καλούμε έναν ηλεκτρολόγο
στο σχολείο.

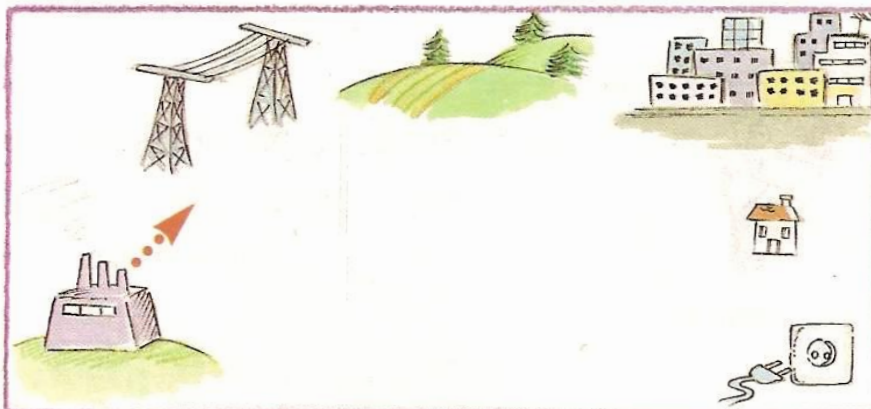
Ετοιμάζουμε τις ερωτήσεις
που θα του κάνουμε.

Τι πρέπει να κάνει σε ένα καινού-
ριο σπίτι για να ανάβουν
οι λάμπες;

Τι νομίζουμε ότι υπάρχει πίσω από
την πρίζα;

Δείχνουμε πώς μεταφέρεται
η ηλεκτρική ενέργεια από
το εργοστάσιο μέχρι το σπίτι μας.

Η ηλεκτρική ενέργεια παράγεται σε ειδικά εργοστάσια. Από εκεί μεταφέρεται με καλώδια μέχρι τα σπίτια μας. Από τις πρίζες μεταφέρεται με καλώδια στις λάμπες και στις άλλες ηλεκτρικές συσκευές. Η ηλεκτρική ενέργεια είναι πολύτιμη για τη ζωή μας.

Παίζουμε

- Ένα χειμωνιάτικο βράδυ χωρίς ηλεκτρική ενέργεια.
- Ένα καλοκαιρινό μεσημέρι χωρίς ηλεκτρική ενέργεια.

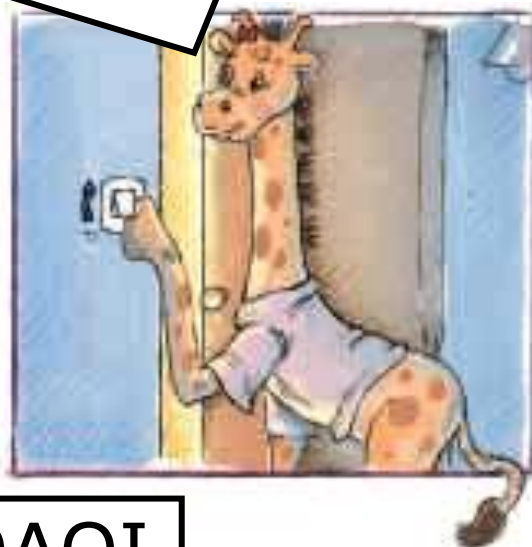

1 - 2 - 3

2. Κάνουμε οικονομία στην ηλεκτρική ενέργεια

Όταν φεύγω από το δωμάτιο σβήνω το φως.

ΓΙΑ ΝΑ ΕΧΟΥΜΕ ΟΛΟΙ ΗΛΕΚΤΡΙΚΗ ΕΝΕΡΓΕΙΑ ΓΙΑ ΠΟΛΛΑ ΧΡΟΝΙΑ ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΚΑΝΟΥΜΕ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ.

Συζητάμε

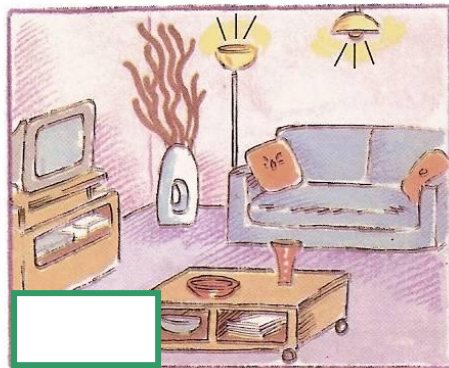
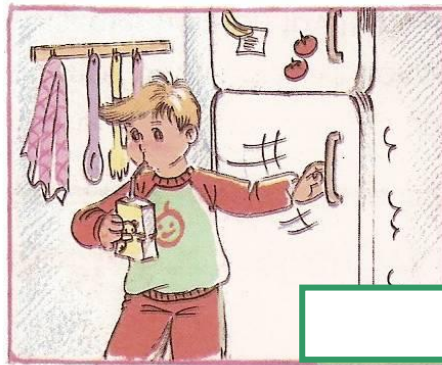
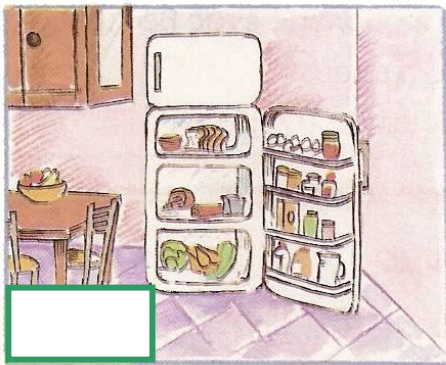
Πόσα χρήματα περίπου πληρώνει κάθε μήνα μια οικογένεια

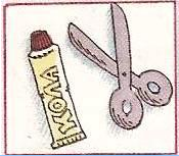
για την ηλεκτρική ενέργεια
που καταναλώνει;
Ρωτάμε και τους γονείς μας
για αυτό.

Γιατί χρειάζεται να κάνουμε
οικονομία στην ηλεκτρική
ενέργεια;

Γράφουμε ΝΑΙ όπου κάνουμε
οικονομία στην ενέργεια.

Κατασκευάζουμε

Πώς μπορούμε, εμείς τα παιδιά,
να κάνουμε οικονομία
στην ηλεκτρική ενέργεια;
Για να το δείξουμε, φτιάχνουμε
όλοι μαζί μια αφίσα και
την κολλάμε στην τάξη μας.

Ρωτάμε

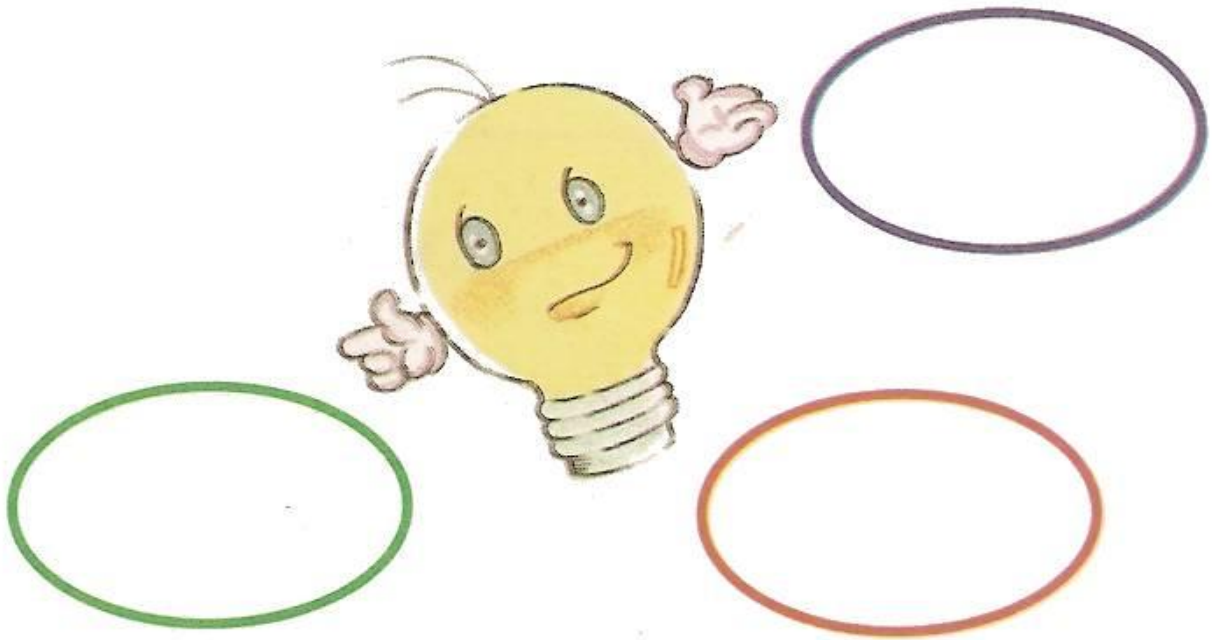
Ποιες λάμπες μάς βοηθούν να κάνουμε οικονομία στην ενέργεια; Οργανώνουμε μια επίσκεψη σε ένα κατάστημα που πουλάει λάμπες και ρωτάμε για αυτές.

Λέμε τη γνώμη μας

Στο εργοστάσιο «Λάμπω» ένα βράδυ συναντήθηκαν... η λάμπα ενός αυτοκινήτου, η λάμπα μιας πλατείας, ο προβολέας ενός θεάτρου, η λάμπα ενός ψυγείου και η λάμπα ενός πλοίου. Όλες τους έλεγαν ότι είναι σπουδαίες. Γιατί άραγε;

Συζητάμε και ζωγραφίζουμε

Να γράψεις λέξεις που ταιριάζουν με την ηλεκτρική ενέργεια.

Το ταξίδι του ήχου

«Μια φορά και ένα καιρό ήταν μια τόση

δα μικρή νότα, η λα .

Ήταν περίεργη και ήθελε να γνωρίσει τον κόσμο . Έτσι, μια μέρα έφυγε

μακριά. Συνάντησε στην αρχή το .

Η νότα λα τρόμαξε και έβγαλε

μια φωνή . Ο Λαλέων έβγαλε

ένα βρυχηθμό . Μετά η νότα

σκαρφάλωσε ψηλά στο λαιμό της .

Έφτασε στο και άκουγε

τους ήχους που έφερνε ο αέρας

από μακριά . Όμως, από

τον ήχο του τρόμαξε και έπεσε

κάτω . Παρασύρθηκε από τα νερά

της και έπεσε στη .

Κάτω από το νερό άκουε τον ήχο

της βάρκας . Τινάχτηκε έξω

 και κρύφτηκε στην κουφάλα

ενός . Από εκεί άκουσε τον ήχο

του και το θόρυβο που έκανε

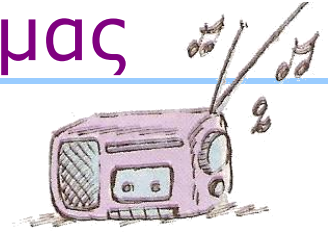
ένα . Και το ταξίδι της νότας λα

συνεχίστηκε στον κόσμο των ήχων!

Παίζουμε

Ηχο-παιχνίδια στην τάξη μας

Κλείνουμε τα μάτια
και ακούμε ήχους
μέσα και έξω από
την τάξη μας.

Μιλάμε στο διπλανό μας
και ακούμε ο ένας
τη φωνή του άλλου.
Ο ένας μιμείται
τη φωνή του άλλου.

Χτυπάμε με ρυθμό
τα χέρια, τα γόνατα,
τα μπράτσα μας.
Οι άλλοι μας μιμούνται.

Ψιθυρίζουμε κάτι
ο ένας στο αυτί
του άλλου.

Κάνουμε τα αντι-
κείμενα της τάξης
να βγάλουν ήχο.

Βάζουμε ποτήρια
στον τοίχο και
ακούμε ήχους.

Κάνουμε μια ηχο-ορχήστρα

Ακούμε με προσοχή τους ήχους
της τάξης μας που έχουμε
καταγράψει.

- Ποιους ήχους αναγνωρίζουμε;
- Ποιοι ήχοι ήταν δυνατοί και ποιοι όχι;
- Ποιοι ήχοι ήταν ψηλοί και ποιοι όχι;

Συζητάμε

Προσπαθούμε να τραγουδήσουμε όπως ο κύριος και η κυρία στη φωτογραφία.

Σε τι μπορεί να διαφέρουν οι φωνές μας από τις δικές τους;

Λυρική Σκηνή

Δοκιμάζουμε να παίξουμε μουσικά όργανα όπως τα παιδιά στις εικόνες.

Αν ακούσουμε με προσοχή, θα παρατηρήσουμε ότι παντού γύρω μας παράγονται ήχοι. Άλλοι ήχοι είναι δυνατοί και άλλοι σιγανοί. Άλλοι ήχοι είναι ψηλοί και άλλοι όχι.

Συζητάμε και ζωγραφίζουμε

- Αν οι ήχοι γύρω μας είχαν χρώμα, τι χρώμα θα είχαν;
- Αν οι ήχοι γύρω μας είχαν σχήμα, τι σχήμα θα είχαν;

➤ Αν οι ήχοι γύρω μας είχαν μυρωδιά, πώς θα μύριζαν;

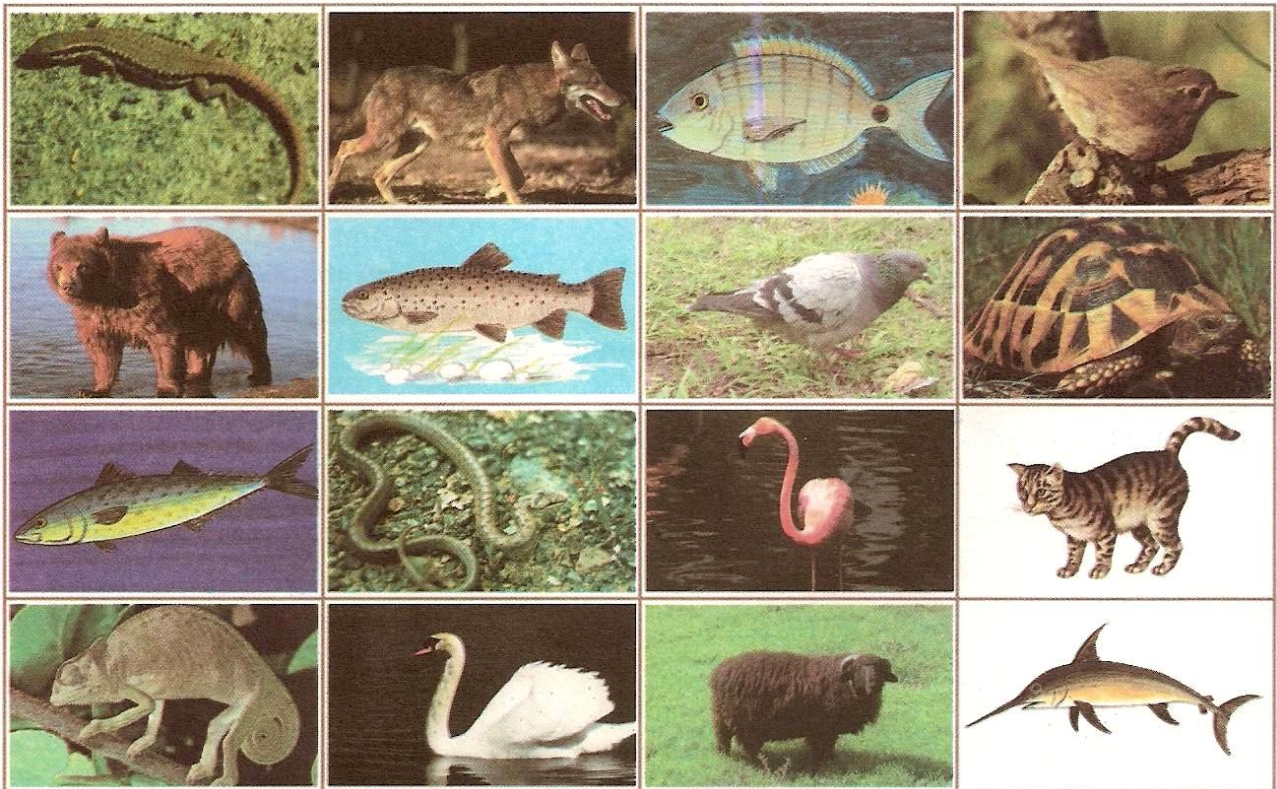

Γ. Ιακωβίδης,
Παιδική συναυλία
(λεπτομέρεια)

1 - 2 - 3 - 4

Πίνακας

Περιεχόμενα 3ου τόμου

Ο Πολιτισμός μας

(συνέχεια από το 2ο τόμο)

Ενότητα 3:

Τι είναι ο πολιτισμός;

Κεφάλαιο 1:

Ο πολιτισμός του τόπου μας.....9

Κεφάλαιο 2:

Μια επίσκεψη στο μουσείο 13

Κεφάλαιο 3:

Τι συμβαίνει

στην περιοχή μας; 16

Κεφάλαιο 4:

Κάθε τόπος τα έθιμά του...

και ο χρόνος τα δικά του 18

Κεφάλαιο 5:

Το βιβλίο των παροιμιών 21

Κεφάλαιο 6: Απόκριες 23

Κεφάλαιο 7: Πάσχα 25

Ερευνούμε το περιβάλλον

Ενότητα 1:

Τα φυτά του τόπου μου

Κεφάλαιο 1:

Ποια φυτά ζουν

στον τόπο μου; 32

Κεφάλαιο 2:

Ποια είναι τα μέρη

των φυτών; 36

Κεφάλαιο 3:

Οι εποχές και τα φυτά 39

Ενότητα 2:

Τα ζώα του τόπου μου

Κεφάλαιο 1:

Ποια ζώα ζουν

στον τόπο μου; 45

Κεφάλαιο 2:

Ποια είναι τα μέρη ενός ζώου; 48

Κεφάλαιο 3:
Οι οικογένειες των ζώων 51

Κεφάλαιο 4:
Τα ζώα και το περιβάλλον 56

Κεφάλαιο 5:
Πώς φροντίζουμε
τα φυτά και τα ζώα; 59

Ενότητα 3:

Αντικείμενα από το περιβάλλον μου

Κεφάλαιο 1:
Από τι είναι φτιαγμένα
τα αντικείμενα
στην τάξη μου; 68

Κεφάλαιο 2:
Πόσα είδη υλικών
υπάρχουν γύρω μου; 72

Ενότητα 4:

Η ηλεκτρική ενέργεια στη ζωή μας

Κεφάλαιο 1:

Η ηλεκτρική ενέργεια

στη ζωή μας 78

Κεφάλαιο 2:

Κάνουμε οικονομία

στην ηλεκτρική ενέργεια 83

Ενότητα 5: Το ταξίδι του ήχου

Κεφάλαιο 1:

Το ταξίδι του ήχου 88

Βάσει του ν. 3966/2011 τα διδακτικά βιβλία του Δημοτικού, του Γυμνασίου, του Λυκείου, των ΕΠΑ.Λ. και των ΕΠΑ.Σ. τυπώνονται από το ΙΤΥΕ - ΔΙΟΦΑΝΤΟΣ και διανέμονται δωρεάν στα Δημόσια Σχολεία. Τα βιβλία μπορεί να διατίθενται προς πώληση, όταν φέρουν στη δεξιά κάτω γωνία του εμπροσθόφυλλου ένδειξη «ΔΙΑΤΙΘΕΤΑΙ ΜΕ ΤΙΜΗ ΠΩΛΗΣΗΣ». Κάθε αντίτυπο που διατίθεται προς πώληση και δεν φέρει την παραπάνω ένδειξη θεωρείται κλεψίτυπο και ο παραβάτης διώκεται σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 7 του νόμου 1129 της 15/21 Μαρτίου 1946 (ΦΕΚ 1946,108, Α').

Απαγορεύεται η αναπαραγωγή οποιουδήποτε τμήματος αυτού του βιβλίου, που καλύπτεται από δικαιώματα (copyright), ή η χρήση του σε οποιαδήποτε μορφή, χωρίς τη γραπτή άδεια του Υπουργείου Παιδείας, Θρησκευμάτων και Αθλητισμού / ΙΤΥΕ - ΔΙΟΦΑΝΤΟΣ.